

Raadsvergadering 3 juni 2025

Documentnummer: D/25/196090

Zaaknummer: Z/25/144549

Onderwerp:	Zienswijze VRLN begroting 2026 en Versterkingsplan Toekomstbestendige GGD
Van:	College (portefeuillehouder Schneider)
Voorstel:	Voorgesteld wordt 1. de volgende zienswijze in te dienen voor de begroting 2026 (bijlage 1) “ Voor de begroting 2027 e.v. geldt als uitgangspunt dat de meerjarenbegroting beleidsarm dient te zijn dan wel dat extra (ruimtevragende) kosten van nieuw beleid worden opgevangen binnen de eigen exploitatie van de GR. Alleen hogere kosten bij de GR als gevolg van indexering c.q. contractuele prijsverhogingen van derden en het kunnen voldoen aan wettelijke taken komen voor compensatie via de gemeentelijke bijdrage in aanmerking; 2. om geen zienswijze in te dienen voor het Versterkingsplan (bijlage 3).

Inleiding:

De VRLN legt gelijktijdig de begroting 2026 (bijlage 1) en het Versterkingsplan (bijlage 3) voor aan de raden van de deelnemende gemeenten. Op beiden kan de raad een zienswijze afgeven. Daarom worden de zienswijzen hierover afzonderlijk toegelicht. Bij de begroting 2026 worden ook de jaarstukken over 2024 (bijlage 2) ter informatie bijgevoegd.

De VRLN is erop gericht om inwoners en bezoekers van Noord- en Midden-Limburg beter te beschermen tegen (gezondheids)risico's, rampen en crises. De VRLN is een samenwerkingsverband en bestaat uit de volgende onderdelen: Brandweer, GGD en crisisbeheersing. Het samenwerkingsverband wordt bestuurd door de deelnemende gemeenten: Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Maasgouw, Mook en Middelaar, Nederweert, Peel en Maas, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en Weert. Daarnaast is de veiligheidsregio een samenwerkingsverband tussen de politie, gemeenten, defensie, waterschappen, Rijkswaterstaat, Ambulancezorg Limburg en Prorail.

De begroting 2026 heeft betrekking op alle onderdelen van de VRLN. Het Versterkingsplan heeft alleen betrekking op het onderdeel GGD. De kerntaak van de GGD is publieke gezondheidszorg. Oftewel het beschermen van mensen tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf niet of nauwelijks invloed op hebben. Deze taak is voor een groot deel wettelijk ingeregeld.

Beslispunten:

1. de volgende zienswijze in te dienen voor de begroting 2026 (bijlage 1) “ Voor de begroting 2027 e.v. geldt als uitgangspunt dat de meerjarenbegroting beleidsarm dient te zijn dan wel dat extra (ruimtevragende) kosten van nieuw beleid worden opgevangen binnen de eigen exploitatie van de GR. Alleen hogere kosten bij de GR als gevolg van indexering c.q. contractuele prijsverhogingen van derden en het kunnen voldoen aan wettelijke taken komen voor compensatie via de gemeentelijke bijdrage in aanmerking;
2. om geen zienswijze in te dienen voor het Versterkingsplan (bijlage 3).

Argumenten:

- 1.1 *Met het raadsvoorstel in de bijlage wordt de raad in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen over de conceptbegroting 2026 en het Versterkingsplan om te komen tot een toekomstbestendige GGD. Daarnaast kan de raad kennis nemen van de jaarstukken 2024;*
- 1.2 *De uniforme zienswijze van de gemeente Maasgouw is voor de VRLN aangevuld met “en het kunnen voldoen aan wettelijke taken” omdat er anders geen uitvoering gegeven kan worden aan het Versterkingsplan om te komen tot een Toekomstbestendige GGD;*
- 1.3 *Door de ongunstige financiële vooruitzichten vanaf 2026 voor gemeenten is het noodzakelijk de kosten voor gemeenschappelijke regelingen zoveel mogelijk te beperken.*
- 2.1 *Door toename van het aantal wettelijke taken en door de toegenomen complexiteit in de uitvoering lukt het de GGD niet meer om deze taken binnen de het budget uit te voeren. Op 17 okt 2024 heeft de raad een raadsinformatiebrief ontvangen over “Begroting 2025 en toekomstbestendige GGD”. Hierin is al aangegeven dat de uitvoering van de wettelijke taken onder druk staat en dat er een bestuurlijke opdracht is verstrekt voor een verkenning over de rol en taken van de GGD. Daarna heeft de GGD de verkenning onderbouwd. Op basis van deze informatie is het versterkingsplan (bijlage 4) opgesteld.*

Risico's:

- 2.1 *Voor de uitvoering van het versterkingsplan is het voor het onderdeel GGD noodzakelijk extra personeel aan te trekken. Gezien de tekorten op de arbeidsmarkt, en dan met name in de zorgsector, is er een risico dat het niet tijdig lukt voldoende personeel te werven om de resultaten die beoogd worden met het versterkingsplan te bereiken. Hiermee loopt de gemeente het risico dat het onvoldoende lukt om uitvoering te geven aan de wettelijke taken. Tot nu toe zijn er berichten dat het werven van personeel voorspoedig loopt.*

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

Van toepassing zijn de Wvr: de Wet veiligheidsregio's, de Wgr: de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wpg: de Wet publieke gezondheid. Daarnaast is er samenhang met het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Lokaal is er samenhang met het Gezondheidsbeleid 2023-2026 (vastgesteld op 20-12-2022) en het Strategisch kader integraal Veiligheidsplan 2023-2026 (vastgesteld op 20-12-2022).

Communicatie:

De VRLN wordt na de raadsvergadering geïnformeerd over de mogelijke zienswijzen van de raad.

Financiën

Rekeningresultaat 2024.

In de bestuursrapportage 2024, vastgesteld door het Dagelijks Bestuur 23 augustus 2024, werd uitgegaan van een positief resultaat van € 990.000. Na afsluiting van het boekjaar bedraagt het in de jaarverantwoording 2024 gepresenteerd rekeningresultaat (na mutaties reserves) € 3.715.500 voordelig.

Resultaat (bedragen in duizenden euro's)			
Programma	Resultaat begroting na wijziging	Jaarrekening 2024	Vershil begroting realisatie
Publieke Gezondheid	0	-403	-403
Brandweezorg	0	2.846	2.846
Crisisbeheersing	0	188	188
Overhead	0	1.085	1.085
Resultaat	0	3.716	3.716
Vrijval onderhoudsvoorziening gebouwen	0	1.618	1.618
Resultaat, excl. vrijval	0	2.097	2.097

Van het resultaat wordt conform voorschrift BBV een bedrag van € 1.6 miljoen in een reserve gestort. Dit in afwachting van verdere ontwikkelingen ten aanzien van enkele gebouwen (verkoop).

Het Dagelijks Bestuur is voornemens het Algemeen Bestuur voor te stellen de volgende bestemmingen aan te wijzen van het voordelig rekeningresultaat:

- Reserve groot onderhoud gebouwen VRLN ten bedrage van het vrijgevalen bedrag uit de voorziening (€ 1.618.288).
- Aanvullen van de algemene reserve met € 970.000 zodat de algemene reserve weer op het niveau is van door het bestuur vastgestelde omvang van € 1.250.000.
- Het restant bedrag (€ 1.127.212) als eerste inleg storten voor de bestemmingsreserve bodemsanering Nijmeegseweg.

Begroting 2026 VRLN.

De begroting 2026 is gebaseerd op de Kadernota 2026. Hierbij een aantekening dat:

- De indexatie loon en prijs in de totale gemeentelijke bijdrage met € 78.000 is verlaagd.
- De mogelijke korting op de BDuR¹ uitkering met 10% is niet in hun begroting 2026 verwerkt. Dit in afwachting of deze korting wel doorgaat in verband met de vele bezwaren hiertegen. Voorstel is om deze korting terug te draaien. Er is hiermee een risico op een iets hogere bijdrage vanaf 2026.
- Versterkingsplan GGD: de extra bijdrage van in totaal 4,5 miljoen per 2027 is in drie stappen verwerkt. Jaar 2025 1,6 Miljoen (afdekking uit eigen reserves), 2026 3,2 miljoen (hogere gemeentelijke bijdrage en 2027 € 4,5 miljoen hogere gemeentelijke bijdrage).

Of de extra kosten voor de versterking GGD zoals nu opgenomen in de conceptbegroting 2026 doorgaan is afhankelijk van de besluitvorming over het plan Versterking GGD. Het besluit over de definitieve invulling

¹ De Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR) is een specifieke uitkering van het Rijk.

en kosten van dit plan wordt gelijktijdig met de begroting 2026 in de vergadering van het AB VRLN van 5 juni 2025 genomen.

Het versterkingsplan GGD wordt daartoe als onderbouwing op inhoud van de ontwerpbegroting gelijktijdig met de ontwerpbegroting 2026 aangeboden voor zienswijze. Afhankelijk van de besluitvorming op 5 juni 2025 t.a.v. het versterkingsplan GGD kan dit dus leiden tot een andere gemeentelijke bijdrage.

De ontwikkelingen in de gemeentelijke bijdrage van 2025 naar 2026 zijn het resultaat van bovenstaande bestuurlijke afwegingen.

(bedragen in duizenden euro's)

	Bedrag	I/S
Gemeentelijke bijdrage 2025	72.304	S
Loonkostenstijging 2026	966	S
Materiële kostenstijging 2026	621	S
Versterking GGD	3.208	S
Strategisch huisvestingsplan	263	S
Kapitaallasten materieel brandweer	262	S
Totaal gemeentelijke bijdrage 2026	77.624	

Bovenstaande bijstellingen voor de begroting 2026 zijn conform de Kadernota 2026 inclusief de (neerwaartse) bijstelling van de indexatie. Alleen de extra bijdrage voor de versterking GGD is aanvullend toegevoegd.

Gemeentelijke bijdragen

(bedragen in duizenden euro's)

Gemeente	Aantal inwoners	Bijdragen 2025	Loonkostenstijging 2026	Materiële kostenstijging 2026	Versterking GGD	Strategisch huisvestingsplan	Kapitaallasten materieel Brandweer	Bijdragen 2026	Bijdragen 2027	Bijdragen 2028	Bijdragen 2029
Beesel	13.525	1.788	24	15	64	7	6	1.904	1.939	1.939	1.939
Bergen	13.063	1.773	24	15	65	6	6	1.889	1.921	1.921	1.921
Echt-Susteren	32.273	3.990	53	34	184	15	14	4.290	4.363	4.363	4.363
Gennep	17.783	2.335	31	20	112	8	8	2.515	2.560	2.560	2.560
Horst aan de Maas	44.276	5.630	75	48	235	20	20	6.029	6.130	6.130	6.130
Leudal	36.108	4.634	62	40	195	17	17	4.965	5.045	5.045	5.045
Maasgouw	24.501	3.007	40	26	136	11	11	3.231	3.283	3.283	3.283
Mook en Middelaar	8.103	651	9	6	7	2	3	678	678	678	678
Nederweert	17.516	2.112	28	18	96	8	8	2.270	2.309	2.309	2.309
Peel en Maas	45.899	5.480	73	47	232	20	19	5.872	5.974	5.974	5.974
Roerdalen	20.830	2.569	34	22	126	9	9	2.770	2.818	2.818	2.818
Roermond	61.227	9.476	127	81	415	34	35	10.168	10.345	10.345	10.345
Venlo	103.982	15.763	211	135	724	57	57	16.947	17.249	17.249	17.249
Venray	44.810	5.970	80	51	277	22	21	6.421	6.538	6.538	6.538
Weert	51.378	7.125	95	61	341	26	26	7.675	7.803	7.803	7.803
Totaal	535.274	72.304	966	621	3.208	263	262	77.624	78.955	78.955	78.955

Let op: de hogere bijdrage voor de versterking GGD in het jaar 2027 bedragen € 1.331.000. In de huidige begroting VRLN is dit dus structureel verwerkt. Dus een structureel hogere bijdrage in 2026 maar daarbij nog een hogere structurele extra bijdrage voor 2027 voor versterking GGD. Er is sprake van een ingroei traject van 3 jaar.

- Integraal Zorgakkoord (IZA) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
De gemeenten ontvangen een specifieke uitkering van het Rijk voor het uitvoeren van IZA/GALA. De oorspronkelijke financieringsafspraken tussen Rijk en gemeenten lopen tot 2026. Activiteiten die de GGD in dit kader uitvoert in opdracht van de gemeenten, worden uitgevoerd via een dienstverleningsovereenkomst (DVO). De DVO's Kansrijke start, Nu Niet zwanger en VoorZorg zijn verlengd voor 2025. Gemeenten hebben hun voorkeur uitgesproken om de DVO's daarna structureel te maken en op te nemen in de gemeentelijke bijdrage. Aangezien hier nog geen

concrete afspraken over zijn gemaakt, zijn deze DVO's in de begroting 2026 meegenomen als overige baten en zitten dus niet in de gemeentelijke bijdrage.

- **Wijziging Rijksvaccinatieprogramma (RVP)**
Vaccinaties beschermen kinderen tegen ernstige infectieziekten. De Gezondheidsraad heeft geadviseerd om een aantal vaccinaties op een andere leeftijd te geven. Daardoor zijn kinderen nog beter beschermd. In 2025 is het nieuwe Rijksvaccinatieschema ingegaan. De wijzigingen hebben rechtstreeks invloed op nieuwe jaarberekeningen en benodigd personeel door veranderende contactmomenten, ontwikkelingen en benodigde ruimtes op consultatiebureaus. GGD'en hebben eind 2024 een eenmalige compensatie van het rijk ontvangen voor de implementatie. Op dit moment is de impact van de implementatie na 2025 nog niet duidelijk en daarom nog niet verwerkt in de begroting.
- **SPUK ASG**
Besluitvorming over de overheveling van de SPUK ASG naar het Gemeentefonds heeft, bij het opstellen van deze begroting, nog niet plaatsgevonden. Hierdoor is nog onduidelijk wat het totale beschikbare bedrag gaat worden en hoe dit verdeeld gaat worden. De SPUK ASG is met die reden ongewijzigd opgenomen in de begroting.
- **SPUK Versterking Pandemische paraatheid**
Voor de Versterking Pandemische paraatheid is de SPUK versterking GGD'en beschikbaar. Met deze SPUK worden de trajecten 'Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische paraatheid' (VIP) en 'Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding' (LFI) gefinancierd. De bedoeling was dat de SPUK met ingang van 2025 structureel zou worden, maar dat is door het regeerakkoord niet doorgegaan. Hierdoor is onduidelijk of deze middelen na 2025 worden gecontinueerd. De financiering van deze activiteiten wordt op basis van het huidige regeerakkoord van het kabinet afgebouwd naar 2029. Onduidelijk is wat dit betekent voor de taken van de GGD. Er worden gesprekken gevoerd met het ministerie om hier duidelijkheid over te krijgen. In het voorjaar van 2025 wordt duidelijk of de plannen van het kabinet worden bijgesteld.
- **COVID-19 vaccinatie**
De kosten van de COVID-19 werden steeds volledig door het Rijk vergoed via de SPUK COVID-19-vaccinatie. De regering heeft nog geen besluit genomen over het structureel verstrekken van de COVID-19 vaccinatie. Onduidelijk is welke opdracht de GGD' en/gemeenten krijgen en welke vergoeding daarvoor ontvangen gaat worden. Op dit moment loopt de voorbereiding van de besluitvorming, waarbij voor 2025 nog onderzocht wordt hoe de vaccinaties bekostigd worden. In opdracht van het Rijk wordt onderzocht of een vergoeding per vaccinatie haalbaar is. De uitkomsten van dit onderzoek zijn op dit moment nog niet bekend.

Aandachtspunten Brandweer.

- **2e loopbaanbeleid brandweer.**
In 2006 is het 2e loopbaanbeleid voor medewerkers incidentbestrijding in de 24-uursdienst geïntroduceerd. Onder voorwaarde van medische geschiktheid mogen deze medewerkers maximaal 20 jaar werken in deze bezwarende functie. Bijna alle 24-uursdienst medewerkers maken hier gebruik van. Het 2e loopbaanbeleid kent ook nadelen. Daarom wordt op verzoek van werkgevers en werknemers onderzoek uitgevoerd naar de belemmerende en bevorderende factoren voor duurzame inzetbaarheid en arbeidsparticipatie van mannen en vrouwen in repressieve brandweerfuncties. Dit onderzoek duurt tot en met 2026. De uitvoering van het loopbaanplan voor de brandweerlieden is uitgesteld tot dat de uitkomsten van het onderzoek gereed zijn. Dit betekent dat de kosten van het 2e loopbaanbeleid grotendeels naar achteren worden geschoven. Door de VRLN is er dus nog geen invulling van dit 2^e loopbaan beleid gegeven.

Effect op de gemeentelijke begroting en opname in de kadernota 2026

Begroot VRLN		2026	2027	2028	2029
GGD		€ 1.183.103	€ 1.232.611	€ 1.232.611	€ 1.232.611
Brandweer		€ 1.773.701	€ 1.775.970	€ 1.775.970	€ 1.775.970
Crisis		€ 274.042	€ 274.042	€ 274.042	€ 274.042
Totaal		€ 3.230.846	€ 3.282.623	€ 3.282.623	€ 3.282.623
Begroting Maasgouw		2026	2027	2028	2029
GGD		€ 1.043.900	€ 1.043.900	€ 1.043.900	€ 1.043.900
Brandweer/ Crisis		€ 2.064.250	€ 2.064.250	€ 2.064.250	€ 2.064.250
Totaal		€ 3.108.150	€ 3.108.150	€ 3.108.150	€ 3.108.150
Bijstelling begroting		2026	2027	2028	2029
GGD		€ 139.203	€ 188.711	€ 188.711	€ 188.711
Brandweer / Crisis		€ -16.507	€ -14.238	€ -14.238	€ -14.238
Totaal bijstelling		€ 122.696	€ 174.473	€ 174.473	€ 174.473
Kadernota 2026		€ 122.700	€ 174.475	€ 174.475	€ 174.475

In onze eigen begroting 2025 is reeds rekening gehouden met een structureel hogere bijdrage van € 90.400 voor de versterking GGD. Na de overige bijstellingen en indexeringen wordt er een aanvullend bedrag als hogere bijdrage aan de VRLN in de kadernota 2026 opgenomen.

Het verschil in hogere bijdrage tussen het jaar 2026 en 2027 is de extra bijdrage aan de versterking GGD. De bijdrage versterking GGD is, zoals eerder vermeld, een ingroeitraject van 3 jaar vanaf 2025.

Planning en uitvoering:

Op basis van de behandeling van het voorstel in de raad geeft de raad al dan niet zienswijzen over de conceptbegroting 2026 en het Versterkingsplan. In de Wet gemeenschappelijke regelingen staat de volgende bepaling: “Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dan wel het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze alsmede de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.” Op deze manier kan de raad een vinger aan de pols houden om te beoordelen wat er met de zienswijzen gebeurt.

Planning en uitvoering:

Op basis van de behandeling van het voorstel in de raad geeft de raad al dan niet zienswijzen over de conceptbegroting 2026 en het Versterkingsplan. In de Wet gemeenschappelijke regelingen staat de volgende bepaling: “Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam dan wel het bestuur van de bedrijfsvoeringsorganisatie of het gemeenschappelijk orgaan stelt de raden van de deelnemende gemeenten voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis van zijn oordeel over de zienswijze alsmede de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.” Op deze manier kan de raad een vinger aan de pols houden om te beoordelen wat er met de zienswijzen gebeurt.

Bijlagen:

Bijlage 1 ontwerpbegroting 2026 met begeleidende brief
 Bijlage 2 jaarstukken 2024 met begeleidende brief en jaarverantwoording in één oogopslag
 Bijlage 3 Versterkingsplan VRLN, onderdeel GGD
 Bijlage 4 Raadsbesluit

Teams: Sociaal Domein en Bestuurszaken, Strategie en Control

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider